

“Ind fra gaden: om socialiseringen og mødet med studiet”

Af stud. hort. Benno Hansen, KVL

Først vil jeg gerne lige sige tak til KVLs etiske udvalg og særligt os studenterendes representant, Anders Halberg, for at give mig lov til at snakke her på mine medstuderendes vegne. Jeg skal gøre mit bedste for at tale alles sag.

Nu står der i programmet, at jeg er kommet “ind fra gaden”. Det er muligvis en lidt mindre flatterende betegnelse end den nogle af de andre oplægsholdere har fået, men hvis jeg tager udgangspunkt i mig selv, passer det faktisk ret godt. Det, der inspirerede mig til at starte på KVL, var et kursus i *permakultur*, en holistisk økologisk samfundsdesignstrategi, samt et par års aktivisme i noget vi kaldte *Økologiske Igangsættere*, hvor vi plantede urter på byggetomter, malede bannere til NOAH's og Greenpeace's anti-genteknologidemonstrationer og bekræftede hinanden i mere eller mindre utopiske forestillinger over spandevise af økologisk Max Havelaar kaffe.

Det er måske lidt mere ekstremt end gennemsnittet, men faktisk er det jo færre og færre af os studerende på KVL, der kommer fra en traditionel landbrugsbaggrund. Det er noget, den gamle Landbohøjskole må tage højde for. Vi er ikke en homogen masse.

For at holde mig lidt til oplægget, så kan jeg godt forstå, at man, hvis man er startet på KVL fordi man elsker dyr, kan blive provokeret over konsekvent at høre dem omtalt som “produktionsenheder”. Men jeg kan ikke se hvad der er galt i at betragte planter som “grønne fabrikker”. Med hensyn til “grisen som pseudomenneske” må jeg sige, jeg umiddelbart væmmes lidt, og med hensyn til “følelser som kemiske reaktioner” trækker jeg altså lidt på skuldrene, for der er de vist trods alt kommet noget længere inde på Københavns Universitets institut for psykologi? Det er lidt forskelligt hvilke dele af naturen, vi har følelser for, lige som det er lidt forskelligt hvilke dele af naturen, der gengælder dem. Det bør man indse selv som biocentriker.

Der findes nok to modpoler af studerende: De, der kan lide “bioreaktorer”, og de, der kan lide “dyr”. For dem begge gælder, at mødet med den “fremmede” tilgang vil være anstrengende. Nogle kan ikke engang lide at røre ved en ko, og andre glemmer alt om bioreaktorer 10 minutter efter eksamen. Tror nok jeg kan hævde, underviserne i overvejende grad kommer fra den ene af de to grupper.

Et “dyr” er ikke en “bioreaktor”, et dyr er et dyr. Eller rettere: “dyr” og “bioreaktor” er to ord, der begge to betyder flere ting, og har et vist overlap. Når man vælger at beskrive et dyr som en bioreaktor, er der en masse ting, man ikke får beskrevet, og når man holder sig til betegnelsen “dyr” er der en masse ting, man ikke kan regne på. Måske mangler os KVL-studerende noget videnskabsteoretisk baggrundsviden til at have disse unøjagtigheder for øje? Det vigtige ved at arbejde med dyret som bioreaktor er vel at præcisere sin definition af dyret, kontrollere sin viden – snarere end at lave beregninger med mange decimaler.

Endvidere skyldes en del af hvad jeg måske kan slippe af stem med at kalde “den offentlige metafysik” i folkets opinion en eller anden ubevidst romantisk-Darwinistisk ide om “arternes ukrænkelighed”. Jeg vil ikke misforstås således, at jeg giver f.eks. Bjørn Lomborg ret i, vi stort set bare skal lade naturen forfalde og lade biodiversiteten falde frit, for jeg er personligt stort set enig i, hvad en indisk videnskabsmand blev citeret for i morgensens TV-avis på DR, nemlig at Lomborg er en slags “biologisk Hitler”. Men det er nok på høje tid at opgradere artsbegrebet i den almindelige bevidsthed. Om lægmand kan udtrykke det i ord eller ej, så definerer folk en “art” ved evnen til at krydsynge og morfologisk lighed. Så simpelt er det ikke, og det kan forklares med almindelig genetik. Kunne KVL måske tilegne sig evnen til at snakke med folket om naturlige mutationer og kunstige genmanipulationer uden at vække harme pr. automatik?

Og for lige at dele sol og vind lige mht. Lomborg, så vil jeg da nævne, hans cost-benefit krusade burde kunne anvendes til en kritisk analyse af miljøøkonomernes genstandsområde.

Konsekvensen er, at udtrykket “bioreaktor”, der vel kan anvendes om hvad som helst med metabolisme, ligger i en gråzone. Jeg må her lægge mig på linje med Bjørn Lomborg, der efter eget udsagn synes grafer er sexede, og tilstå jeg synes udtrykket “bioreaktor” er om ikke sexet så i hvert fald tiltrækkende. Faktisk kan jeg ikke forstå folk, der vælger at læse på et naturvidenskabeligt universitet, men som ikke kan se hvad jeg mener! Det kan de fleste nu nok også når det kommer til stykket. Vores forståelse for hvordan naturen er skruet sammen må da nødvendigvis indeholde en sammenligning mellem de bestanddele, vi kan udtrykke matematisk og de sammenhænge, vi mener at se?

Hvordan en ikke-akademiker så oplever det, er nok en lidt anden sag, må jeg indrømme. Så os studerende må lære at forholde os til denne modsætning, så vi, når vi kommer ud i samfundet igen, kan fungere i det på en konstruktiv i stedet for en ufrivilligt provokerende måde.

For at vende tilbage til min egen situation, så er KVL faktisk mit andet forsøg på at tilegne mig en videregående uddannelse. Det første foregik på en handelsskole og bestod af datamatikerstudiets første to-tre semestre. Det gik blandt andet galt fordi man her havde en stærk – i mine øjne – politisk funderet og meget u-akademisk filosofi, der gennemsyrede studiet uden hverken institution, undervisere eller studerende reflekterede over det. Til gengæld lærte jeg så om computers følelser – men det er nok en lidt anden historie, og i øvrigt ikke institutionens fortjeneste som sådan ;-) I sammenligning hermed har KVL været en ekstremt positiv oplevelse, for her har vi trods alt et universitet med stort “U”. Selv om jeg som havebrugsstuderende ikke er blevet hverken potteplante- eller æbletræsnørd, så har jeg nydt at studere i et relativt uspoleret akademisk miljø. Her har jeg i vid udstrækning oplevet at kunne diskutere *Gaia* med en reduktionist, mens det på handelsskolen forekom mig komplet umuligt at vende Karl Marx kontra Adam Smith med underviseren i Virksomhedslære.

Når jeg siger “relativt uspoleret” så skyldes det, at jeg har stødt på et par uheldige religionskrige herinde. F.eks. er der stadig undervisere, der føler væmmelse over for statens økologi-certifikat, og lader det skinne meget tydeligt igennem under forelæsningerne. Det betyder måske ikke det store til et grundfag i matematik eller fysik, men det går altså hen og bliver lidt spidsfindigt et forhold til forelæsninger i plantebiologi og lignende. Det er som at åbne en ølflaske, og komme til at ødelægge halsen, så der kommer skår i øllet – man er simpelt hen nødt til enten at smide det ud og åbne en ny eller filtrere øllet gennem et kaffefilter over i et glas. Nogle entusiastiske studerende bliver umiddelbart sure – det har jeg i den grad oplevet for nyligt – men her er det som når ens kæreste er en utro: Selv om man måske reagerer negativt, er det smartere at tage det med ro, og prøve at vurdere *hvorfor* hun var det.

Når alt dette er sagt, vil jeg slutteligt spørge, om det nu er så slemt, hvis “filmen knækker” som det blev udtrykt i det oplæg, jeg fik? Jeg mener: Hvordan skulle man dog blive klogere, hvis ikke den viden, man tilegner sig, rykker lidt ved den man allerede har? Og videre: hvis ikke KVL kan vedkende sig at en lidt teknokratisk attitude, hvad kan KVL så? “Dyrevennerne” har jo også lov til at påvirke deres medstuderende til at se produktionsdyr som levende væsener med rettigheder ud over fravær af sygdom. Så socialiseringen afhænger meget af det udgangspunkt, man har. En fraktion af mennesker er bare bange for at få den viden, de mener allerede at have, udfordret – men KVL skal fortsat være et “universitet med stort U”, det er den farbare vej, og man må derfor acceptere et vist drop ud af studerende samt et vist niveau af fremmedgørelse i samfundet.

I stedet for at dramatisere, og bruge udtrykket at “filmen knækker” kan man også hæfte sig ved (eller håbe på), at vi studerende får et mere nuanceret natursyn i løbet af vores studietid. Så bliver KVLs opgave at lære os, at udtrykke disse nuancer ordentligt til vores omverden. Når i giver os autoritet i form af titler, skal vi også lære at håndtere det ansvar, der følger med.

Tak.